

BÁBOLNA
TAKARMÁNY

BÁBOLNA
FEED

Farm Info

A BONAFARM-BÁBOLNA TAKARMÁNY KFT. KIADVÁNYA

2025 – 3. szám

In vitro fehérjeemészthetőség-
vizsgálatok jelentősége
a választott malacok
takarmányozásában

→ 9. oldal

A laborvizsgálatok
szerepe a modern
takarmányozásban és az
élelmiszerlánc-biztonságban

→ 12. oldal

Bábolna Takarmány
borjútápszerei: tradicionális
gyártó, innovatív megoldások

→ 18. oldal

Csak a változás állandó!

Fisli Csaba, a Bonafarm Mezőgazdaság alapanyag-beszerezési és logisztikai ágazat igazgatója öt éve dolgozik a Bonafarm Csoportnál és előtte is hasonló szakterületen tevékenykedett egy multinacionális vállalatnál. A Farm Info harmadik számában vele beszélgetünk területének működéséről.

Az ágazatunk feladata szerteágazó, így mi felelünk a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. keverőüzemeinek alapanyag-ellátásáért és az országban található hét logisztikai telepünk működtetéséért is. A logisztikai telepek a növénytermesztés által termelt gabonák fogadását, szárítását, tisztítását és tárolását végzik. Ezen telepek a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. keverőüzemeinek ellátásában szintén komoly szerepet töltenek be, ami évente nagyságrendileg 400-450 ezer tonna alapanyagot jelent. Érdekesség, hogy a logisztikai telepek között megtalálható egy kikötő Mohácson és egy kisebb szója- és kukoricamalom Baranya vármegyében. A mi ágazatunkhoz tartozik továbbá a terménykereskedelem is, hiszen a megtermelt, valamint az egyes telepeken felvásárolt terményeket részben a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. részére értékesítjük, részben pedig harmadik fél számára, cégcsoporton kívülre adjuk el.

Sajnálatos módon minket is érintettek az állattenyésztőket sújtó káresemények a közelmúltban. Ilyen volt a ragadós szája- és körömfájás vírus, az afrikai sertéspestis (ASP) és a madárinfluenza is. Ezeknek negatív hatásai voltak a takarmánykeverők biztonságos ellátására, a tárolás körülményeire és az alapanyagmozgatás szabályozására is. A madárinfluenza esetében elsősorban a keverők gyártási kapacitásainak a hektikussága jelentett nehézséget, de a 2024-es kukoricatermés aflatoxin szennyezettségét sem hagyhatjuk szó nélkül, ami szintén megnehezítette a beszerzést és az ellátást. Fontosnak tartom hozzáfűzni, hogy míg partnereink számára biztonságot és minőségi garanciát jelent, hogy a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. alapanyagokra vonatkozó minőségi előírásai sok tekintetben szigorúbbak a legtöbb versenytársénál, mindez a beszerzés számára további kihívásokat jelent, amelyeket igyekszünk partnereink érdekében zökkenőmentesen megoldani.

A tavalyi és az idei évben sem könnyített a helyzetünkön az aszályhelyzet, amely az őszi betakarítású termények beszerzését nehezítette és negatív hatása az árak emelkedésében is érezhető volt. A terményárak, valamint az egyéb takarmányipari alapanyagok árainak alakulásával kapcso-

latban meg kell említenünk az amerikai vámok bevezetését, visszavonását, majd újbóli kivetését, így az alapanyagokat terhelő vámok mértékének kiszámíthatatlanságát, amely komoly bizonytalanságot okozott egyes külföldről beszerzett alapanyagok piacán is. Ha pedig mindezeket összegeznem kellene, akkor azt mondanám, hogy a legnagyobb kihívást számunkra a folyamatos alkalmazkodás jelentette a bizonytalan, állandóan változó környezetben.

Fontos szót ejteni a pozitív hatásokról és eseményekről is, hiszen a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. egy stabil fellevevőpiacot jelent számunkra és társágzatok lévén, egymás adottságait és igényeit is figyelembe vesszük a közös munka során. Továbbá a nagy múltú vállalati hátterünknek köszönhetően megbízható alapanyagbeszállítói és -fuvarozói partnerkört sikerült kialakítanunk, amely az ágazatunk stabilitását erősíti. A jó hírek közé tartoznak a közelmúltban megvalósult mohácsi, dalmandi, valamint Pápa-Pálháza pusztai beruházások, amelyek során új terményszárítók és silótelepek kerültek átadásra. Az új létesítmények a jövőben magas színvonalon szolgálhatják az alapanyagok kezelését, tárolását és így a kiváló minőségű takarmány-előállítás. Végezetül, de nem utolsó sorban szeretném kiemelni ágazatunk másik erősségét, amely a stabil munkavállalói állományunkban rejlik. Az ágazat mintegy 120 fős létszáma nem csupán munkavállalókat jelent, hanem egy olyan közösséget, ahol kifejezetten alacsony a fluktuáció és ahol sok a már régóta Bonafarmos szakember. Büszkék vagyunk rájuk, hiszen komoly értéket képviselnek az ágazat és a cégcsoport életében is, és bízunk benne, hogy együtt, egyiséget alkotva még erősebben állhatunk a jövő kihívásai elé.

Fisli Csaba

alapanyag beszerzési és logisztikai ágazatigazgató, Bóly Zrt.

TARTALOM

FARM INFO	3
Járványügyi kitekintés A magyar agrárium jövője volt a Farmer Expo 2025 középpontjában	
BAROMFI	7
A kokcidiosztatikumok növényi kivonatokkal történő kiváltásának lehetőségei a baromfitakarmányozásban	
SERTÉS	9
<i>In vitro</i> fehérjeemészthetőség-vizsgálatok jelentősége a választott malacok takarmányozásában A laborvizsgálatok szerepe a modern takarmányozásban és az élelmiszerlánc-biztonságban Új takarmányozási technológia jól bevált alapokkal az Agrogáz Kft.-nél Bajban ismerszik meg a barát	
SZARVASMARHA	18
Bábolna Takarmány borjútápszerei: Tradicionális gyártó, innovatív megoldások A kecskék takarmányozásának jellegzetességei a tartástechnológia tükrében	
EGYÉB	23
„A házunk megvásárlásakor új hivatást is kaptunk az otthonunk mellé!” – Borbély Csaba interjú	

IMPRESSZUM

Balassa Gergely ügyvezető	Harmath Krisztina marketingvezető	Lábszky Edina marketing koordinátor
-------------------------------------	---	---

Az utóbbi hónapokban a hazai állattartókat sújtó madárinfluenza, valamint ragadós száj- és körömfájás járványok miatt kijelölt korlátozott körzetek feloldása után sajnos még mindig nem lehet teljesen megnyugodni. Továbbra is szükséges a járványvédelem magas szintű és tudatos fenntartása.

Európa számos országában komoly állategészségügyi kihívást jelentő, nagy gazdasági kárral járó, rég nem látott betegségek ütötték fel a fejüket az elmúlt időszakban, de a már számos országban jelenlévő afrikai sertéspestis (ASP) vírusának házisertés állományokba való áttérjedésének lehetősége is aggodalomra ad okot. Több szomszédos országban – így Szlovákiában, Romániában, Szerbiában és Horvátországban is – igazolták az állategészségügyi hatóságok az **ASP** jelenlétét **házisertés állományokban**, de európai viszonylatban távolabb tekintve Görögország, Olaszország, Bosznia-Hercegovina, Moldova, Észtország, Lettország, Lengyelország és Ukrajna is jelentett 2025-ben kitöréseket a területén. A kitörések számát tekintve kimagaslóan magas számban jelentkezett a betegség Romániában (185 megállapított kitörés 2025-ben).

Forrás: www.pixabay.com

Kérődző fajokat veszélyeztető fertőző betegségek is jelentkeztek az idei évben, melyek közül a legnagyobb jelentőséggel bíró ragadós száj- és körömfájás vírust most nem részletezve (a betegségről itt írtunk korábban: <https://www.babolnatakarmany.hu/ragados-szaj-es-koromfajas-1-resz/>) elsőként – Magyarország érintettsége miatt – a **kiskérődzők pestise** megbetegedést említjük. Az év korábbi időszakában Romániában, és innen behurcolva hazánkban is azonosították a betegséget (utolsó magyarországi kitörés: 2025.01.31., utolsó romániai kitörés: 2025.03.05.), azonban július hónapban friss kitöréseket észleltek Albánia és Koszovó területén is. Kártételénél fogva felbukkanása mindenképpen jelentőséggel bír, a betegségről a korábbiakban itt írtunk: <https://www.babolnatakarmany.hu/kiskerodszok-pestise/>.

Június-július hónapokban **bőrcsomósodás kór** (Lumpy skin disease / LSD) jelenlétét igazolták Franciaországban, valamint Olaszországban Szardínia és Lombardia területén. Franciaországban eddig 4, Olaszországban pedig 14 kitörést észleltek szarvasmarha-állományokban. Az olasz hatóság a járványügyi nyomozás, valamint a bőrelváltozások jellege alapján arra következtetett, hogy a vírus behurcolása kb. 3 hónappal az első észlelést megelőzően történhetett, de pontos eredete jelenleg még nem tisztázott. A járvány megfékezése céljából mind Franciaország, mind Olaszország (Szardínia területén) a szarvasmarha-állományok preventív vakcinázásának bevezetését tervezi.

Forrás: www.pixabay.com

A bőrcsomósodás kór, a fent említett betegségekhez hasonlóan bejelentési kötelezettség alá tartozik, kórokozója egy – Capripox genusba tartozó – himlővírus, mely Afrikában endémiásan elterjedt, de a Közel-Keleten, és a balkáni országokban is előfordult. A vírusra a szarvasmarhán kívül fogékony a bivaly is. A kórokozó terjesztésében a vérszívó ízeltlábú rovaroknak van szerepük, az állatok közvetlen érintkezése útján történő terjedés lehetőségével gyakorlatilag nem kell számolni. A betegekben lázas általános tünetek, termelési paraméterek romlása (tejtermelés csökkenése) mellett a szemek és az orrnyílások körül megjelenő váladék, valamint test szerte a bőrben, nyálkahártyákon kialakuló ödémás duzzanatok alakulnak ki, melyek után hegesedő csomók képződése figyelhető meg. A fertőzött állományokban az elhullás általában viszonylag alacsony, de az átvészelt állatok gyógyulása lassú, lesóványodnak, az elváltozások miatt bőrük értéktelenné válik.

A védekezés elsődleges eszköze a fertőzött állományok (és esetleg kontakt állományok) felszámolása, a terület fertőtlenítése, a kitörés körül a védő- és megfigyelési körzetek kijelölése, az állatmozgások korlátozása és az esetleges preventív vakcinázás. Fontos az ízeltlábú vektorok elleni hatékony védekezés, különösen a meleg, nedves-párás időben, így a nyári és a kora őszi hónapokban. A betegséggel érintett országoknak jelentős kereskedelmi korlátozásokkal kell szembenéznük, melyek a kártételt tovább növelik. A betegségről további részletek olvashatók: <https://portal.nebih.gov.hu/-/amit-a-borcsomosodaskorrol-tudni-kell>.

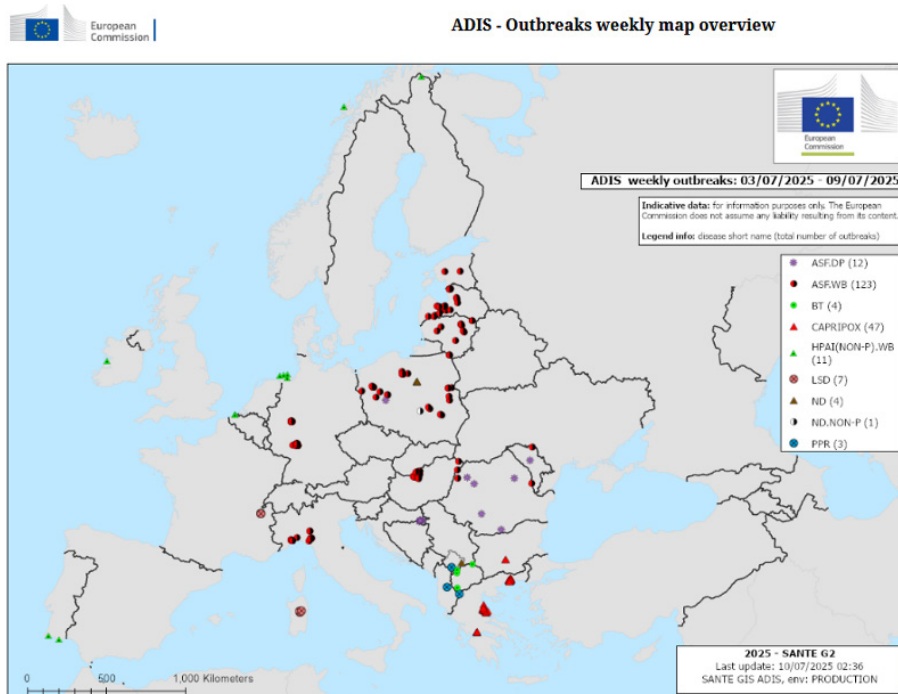

Forrás: www.pixabay.com

A bőrcsomósodás kór kórokozójával rokon himlővírus (Capripox genus) okoz juhban és kecskében is lázas általános tünetekkel és himlős elváltozásokkal járó megbetegedést. A **juh-** és a **kecskehimlő** vírusa is elsődlegesen a saját gazdafajában okoz – különösen fiatal állatokban – magas elhullással járó betegséget. Romániában, a bolgár határhoz közel idén júniusban jelentkezett a betegség 6 telepen, azóta újabb kitörést nem észleltek, de Bulgáriában és Görögországban júliusban is állapítottak meg újabb eseteket. Görögországban a kitörések száma meghaladta a 250-et. Bulgáriában a megbetegedések az ország délkeleti területeire, Görögországban az Égei-tenger partvidékén nagyjából 4-5 régióra korlátozódnak, melyek közül különösen az északi régióban a telepek nagy száma és közelsége, valamint a telepi járványvédelem hiányosságok miatt a betegség gyorsan terjed. Európában a vírus kb. 50 éve nincs jelen, Közép-Keletről, Törökországból behurcolt esetek azonban Görögországban korábban is előfordultak.

A vírus elsősorban aerogén úton, az állatok közvetlen érintkezésével, ragályfogó tárgyakkal vagy akár – a bőrcsomósodás kórhoz hasonlóan – ízeltlábú vektorok útján terjed. A betegség lefolyása juhokban és kecskében azonos: a légutak hámból a vírus a véráramba betörve a szervezetben szóródik és légúti nyálkahártyában, emésztőcsőben, belső szervekben, bőrben himlős elváltozást okoz. A beteg állatoknál lázas általános tüneteket követően kötőhártyagyulladás, savós-nyálkás orrfolyás, nyálzás észlelhető, majd generalizáltan az egész testre kiterjedően megjelennek a bőrtünetek, enyhébb esetben csak a gyapjával nem fedett testfelületen (fej, faroktájék, nemi szervek környezet), valamint a száj-, orr-, és nemi szervek nyálkahártyáján. A göbök később elhalnak, alapjuk kifekélyesedik. Bakteriális szövődmények súlyosbíthatják a kórképet, következtében tüdőgyulladás, tüdőgyulladás alakulhat ki, továbbá a gyapjú minősége is számottevően romolhat. A betegséget átvészelő felnőtt állatok termelési mutatói jelentősen csökkennek.

A juh- és kecskehimlő is bejelentési kötelezettség alá tartozó betegség, a védekezés alapvetően a fentiekhez hasonlóan igazgatási intézkedések révén valósul meg.

ADIS Weekly Notification: 03/07/2025 - 09/07/2025 - created on 10/07/2025
The data in this report reflect the information available in ADIS on creation date

Forrás: <https://webgate.ec.europa.eu/tracesnt/adis/public/notification/outbreaks-weekly-report>

A felhasznált források jegyzéke
a szerkesztőségben elérhető.

Dr. Plachy Melinda
takarmányüzemi állatorvos
Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

Forrás: Bonafarm Csoport

A MAGYAR AGRÁRIUM JÖVŐJE VOLT A FARMER EXPO 2025 KÖZÉPPONTJÁBAN

A 2025-ös Farmer Expo ünnepélyes megnyitóján a hazai agrárium szereplői, kutatói és partnerei gyűltek össze, hogy közösen tekintsék át a mezőgazdaság aktuális kihívásait és lehetőségeit. A rendezvény központi üzenete a versenyképesség megőrzése, a fenntartható termelés és az innováció szerepe volt, amelyek meghatározzák az ágazat jövőjét a globális piaci változások közepette. A felszólalók hangsúlyozták az együttműködés fontosságát, különösen a termelők, a feldolgozók és a kutatói szféra között, hiszen csak így biztosítható a magyar mezőgazdaság hosszú távú sikeressége.

A megnyitó eseményen kiemelt figyelem irányult az éghajlatváltozás hatásaira, a digitalizáció kínálta lehetőségekre, valamint azokra a gyakorlati megoldásokra is, amelyek elősegítik a termelés hatékonyságát és a környezeti terhelés csökkentését. A Farmer Expo idén is találkozási pontként szolgált a szakma számára, erősítve a kapcsolatokat és teret adva az új technológiák, kutatási eredmények és piaci trendek bemutatásának.

A Farmer Expo idei rendezvénye 14.850 négyzetméteren várta a résztvevőket, ahol 216 kiállító mutatta be termékeit, szolgáltatásait, fejlesztéseit és legújabb innovációit. A három nap alatt összesen 22.862 látogató kereste fel a kiállítást, ami jól mutatja nemcsak a szakmai közönség, hanem a nagyközönség élénk érdeklődését is.

A szakmai programok idén is kiemelt szerepet kaptak: konferenciák, előadások és kerekasztal-beszélgetések gazdagították a kínálatot. A három nap során 7 tematikus konferenciát tartottak, amelyekre több mint 500 fő látogatott el. A résztvevők különösen nagyra értékelték, hogy az előadók között nemcsak elméleti szakemberek, hanem gyakorló gazdálkodók, termelők és cégvezetők is megszólaltak, így az ismeretszerzés mellett valódi párbeszédre is lehetőség nyílt.

Forrás: Bonafarm Csoport

Elmer Edina sertésintegrációs vezető kollégánk a „Nők a vállalati életben” című kerekasztal-beszélgetés egyik résztvevőjeként képviselte a Bonafarm Mezőgazdaságot az eseményen. Az elmúlt években jelentős változásnak lehetünk tanúi az állattenyésztési ágazatokban, ugyanis egyre több nő tölt már be vezető szerepet ezen a területen. Az állattenyésztés, amelyet sokáig férfias szakmának tartottunk, nyitottabbá vált a nők számára. Ezzel a változással foglalkozott ez a panel is, amely során sikeres női vezetők osztották meg tapasztalataikat pályájuk kezdetéről, a szakmai kihívásokról, valamint arról, hogyan tudták leküzdeni nőként az eléjük kerülő akadályokat. Szó

esett a mezőgazdasági munkaerőpiac aktuális helyzetéről, a vezetői pozíció betöltéséhez szükséges kompetenciákról, valamint a jövő generációinak szánt tanácsokról is. Az esemény célja az volt, hogy inspirációt adjon a pályaválasztás előtt állóknak, valamint bemutassa, hogy az állattenyésztés ma már egy modern, a nők számára is tartalmas karrierlehetőséget kínáló ágazat.

Forrás: Bonafarm Csoport

A Farmer Expo egyik legnépszerűbb attrakciója az állattenyésztési kiállítás volt, amelynek magas szakmai színvonalát a Magyar Állattenyésztők Szövetségével való szoros együttműködés biztosította. A rendezvényen közel 400 élő állatot láthatott a közönség: szarvasmarhákat, juhokat, baromfikat, nyulakat és különböző lófajtákat is bemutatnak. A közönségprogramok csúcspontját a Debrecen Város Nagydíjáért megrendezett díjugrató verseny jelentette.

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. az idei évben is képviseltette magát a debreceni Farmer Expo szakkiállításon, amely kiemelkedő jelentőséggel bír a hazai agrárszakma számára. A rendezvény kiváló alkalmat biztosított számunkra, hogy bemutassuk legújabb takarmányozási fejlesztéseinket, valamint személyesen találkozzunk meglévő és leendő partnereinkkel. Fontosnak tartjuk az ilyen jellegű szakmai jelenlétet, amely hozzájárul az ágazati együttműködések erősítéséhez. Ezúton is köszönetet mondunk mindazoknak, akik megtiszteltek bennünket látogatásukkal.

Lábszky Edina

Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

Prof. Dr. Dajnoki Krisztina egyetemi tanár, Debreceni Egyetem Gazdaságtudományi Kar
Elmer Edina sertésintegrációs vezető, Bonafarm Csoport
Budai Bernadett ügyvezető, Hortobágyi Természetvédelmi és Génmegőrző Nonprofit Kft.
Dr. Komlós István egyetemi tanár, Debreceni Egyetem Élelmiszertudományi és Környezetgazdálkodási Kar
Csizsár Nikolett Kenézlő állattenyésztési ágazatvezető, Dózsa Mezőgazdasági Zrt.
Leskó Magdolna ügyvezető, Geo-Milk Kft.
Forrás: Debreceni Egyetem

Forrás: www.freepik.com

A kokcidiosztatikumok növényi kivonatokkal történő kiváltásának lehetőségei a baromfitakarmányozásban

■ A baromfiágazatban a kokcidiózis – melyért elsősorban az *Eimeria* nemzetségbe tartozó egysejtű paraziták a felelősek – világszerte jelentős gazdasági veszteségeket eredményez. A betegség az állományban megnövekedett elhullással jár. Ezen kívül további komoly anyagi veszteségeket okoz a növekedési ütem csökkenése, a takarmányértékesítés romlása és a kezelési költségek növekedése. A hagyományosan alkalmazott kokcidiosztatikumok (ionoforok és szintetikus vegyületek) hosszú ideig hatékony eszközei voltak a prevenciónak és a kórokozók kontrollálásának. Az utóbbi évtizedekben azonban egyre több probléma merült fel. Ezek közé tartozik pl. a rezisztencia kialakulása és a fogyasztói elvárások változása. Valamennyi ilyen irányú intézkedés új megoldások keresésére ösztönzi az ágazat szereplőit.

A növényi kivonatok, illóolajok, szaponinok, tanninok és flavonoidok – természetes eredetű és széleskörű biológiai aktivitásuk révén potenciális alternatívát kínálnak a kokcidiózis ellen. Ennek megfelelően egyre nagyobb figyelmet és szerepet kapnak a baromfitakarmányozásban. Ezen fitogén anyagok közé tartoznak a fentebb felsorolt vegyületek és további egyéb bioaktív komponensek is. Egy részük hatékonyan csökkenti az *Eimeria* fajok elszaporodását és ezáltal mérsékli az emésztőrendszer károsodását. A paraziták sejtfalára membránkárosító hatást fejtenek ki, elősegítik a sejtek immunválaszát, valamint antioxidáns és gyulladáscsökkentő hatással bírnak. A növényi kivonatok előnyös hatást gyakorolnak a bélmikrobiomra is, támogatják a hasznos baktériumok kolonizációját (*Lactobacillus*, *Bifidobacterium* spp.) és gátolják a patogén mikroflóra (pl. *Clostridium perfringens*) szaporodását. Ez utóbbi tulajdonság különösen fontos a kokcidiózissal gyakran társuló másodlagos fertőzések megelőzésében.

Mivel a piaci igény egyre nagyobb az ilyen jellegű természetes alternatívák iránt, a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-nél a kokcidiózis elleni védekezés céljából egyre szélesebb körben tesztelünk és használunk növényi kivonatokot baromfitakarmányainkban. Ezen takarmánykiegészítők szaponintartalmú növényi kivonatok, amelyek bioaktív anyagai antiparazita és immunstimuláló tulajdonságokkal egyaránt rendelkeznek. A szaponinok képesek károsítani az *Eimeria* fajok sejtmembrán-szerkezetét, gátolni az oociszták szaporodását és csökkenteni a parazita okozta bélkárosodást, valamint az oxidatív

stresszt. Ennek hatására a táplálóanyagok felszívódása javul, a kokcidiózissal társuló másodlagos fertőzések pedig megelőzhetők.

Hatásmechanizmusuk révén ezen növényi kivonatok alkalmazása csökkentheti vagy akár teljesen helyettesítheti a hagyományos kokcidiosztatikumokat, különösen az alacsony kockázatú tártástechnológiai rendszerekben.

Az említett pozitív élettani hatások révén a szaponin tartalmú fitobiotikumok hozzájárulnak a termelés gazdaságosságának fenntartásához, illetve megfelelnek a gyógyszermentes állattartás irányelveinek is.

Alkalmazásukkal vágás előtt nem kell élelmezésügyi várakozási idővel számolni, mivel nem hagynak maradványanyagokat a baromfihúsban vagy tojásban. A növényi kivonatok felhasználása tehát segíti a termelők alkalmazkodását a szigorodó uniós és nemzetközi szabályozásokhoz.

A kokcidiosztatikumok növényi kivonatokkal történő részleges vagy teljes helyettesítése ígéretes lehetőséget kínál a baromfitartásban, különösen a fenntartható termelés iránti igények növekedésének tükrében. Bár a teljes kiváltás még nem minden esetben és termelési rendszerben valósítható meg, a fitogén adalékanyagok alkalmazása hatékony kiegészítője lehet a kokcidiózis elleni védekezésnek.

Forrás: Bonafarm Csoport

Dr. Juhász Anita
termékmenedzser
Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

Blue Vital

KIEGÉSZÍTŐ TAKARMÁNY

Jó vízoldhatóság

Egészségesebb
állomány

EGYSZERŰ MEGOLDÁS EGY ÖSSZETETT PROBLÉMÁRA

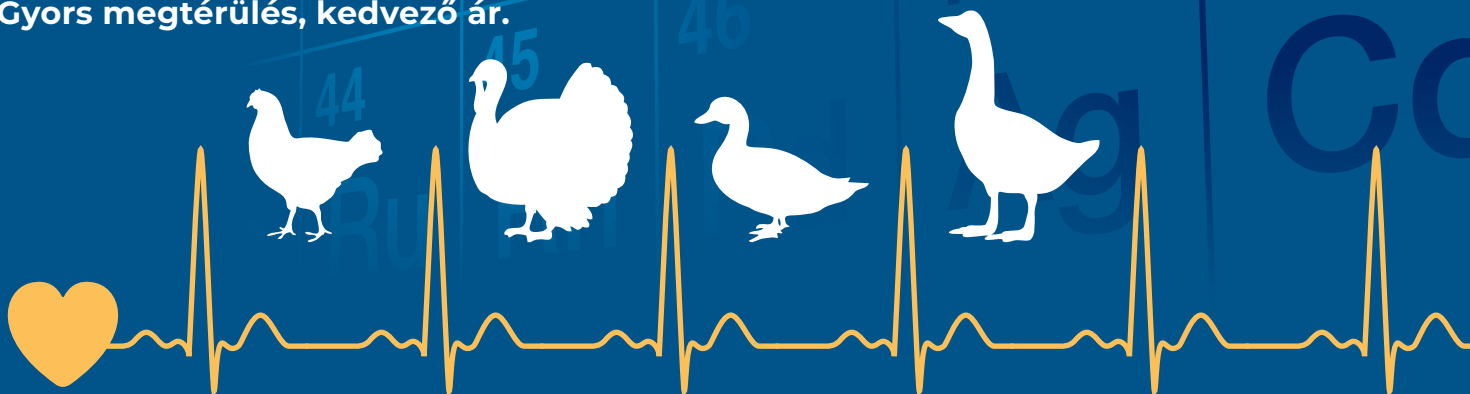
A termék egyes összetevői antioxidáns és virocid hatással bírnak, ezáltal növelik az állomány vitalitását.

Réz- és C-vitamin tartalmának köszönhetően:

- ✓ a kollagén és az elasztikus rostok szintézisének támogatásával segíti az érfal egészséges struktúrájának megtartását,
- ✓ az érfal stabilitásának és rugalmasságának növelésével segít megelőzni a szív- és érrendszerrel összefüggő megbetegedések kialakulását,
- ✓ jelentősen csökkenti, akár meg is szüntetheti az aorta repedésre visszavezethető elhullások számát.

Egyszerű és gazdaságos alkalmazhatóság,
kiváló oldhatóság.

Gyors megtérülés, kedvező ár.

BÁBOLNA
TAKARMÁNY

BONAFARM-BÁBOLNA TAKARMÁNY KFT.

2942 Nagygimánd, Burgert Róbert Agrár-Ipari Park 03/25. hrsz.

telefon: +36 34 557-050, fax: +36 34 557-060

info@babolnatakarmany.hu / www.babolnatakarmany.hu

vevoszolgalat@babolnatakarmany.hu

IN VITRO FEHÉRJEEMÉSZTHETŐSÉG-VIZSGÁLATOK JELENTŐSÉGE A VÁLASZTOTT MALACOK TAKARMÁNYOZÁSÁBAN

A választott malacok teljesítményét nagy mértékben meghatározza a takarmányreceptúrák összeállítása során felhasznált fehérjeforrások emészthetősége. Az egyes fehérjehordozó alapanyagok minőségi (emészthetőségi együttható alapján történő) értékelésére a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. által továbbfejlesztett *in vitro* fehérjeemészthetőség-meghatározási módszert, az egyes alapanyagok vizsgálata során mért eredményeket cikkünk első részében mutattuk be. Jelen írásunkban a már korábban ismertetett eredmények prestarter takarmányok fejlesztésében történő gyakorlati alkalmazásáról számolunk be.

A modern malactakarmányozásban egyre nagyobb szerepet kap a takarmányozás differenciált megközelítése, amely különbséget tesz a „standard” és a „protektív” diéták között (Tybirk és mtsai, 2024). A standard diéták célja az optimális teljesítmény és fajlagos takarmányértékesítés elérése egészséges, jól fejlett állományban, míg a protektív formulák azokra az esetekre kínálnak megoldást, amelyeknél emésztés-élettani kihívások (pl. választáskori hasmenés, bélgyulladásra való hajlam, gyengébb fejlődési potenciál) állnak fenn.

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-nél ezt a differenciált szemléletet alkalmaztuk prestarter takarmányaink fejlesztése során, elsőik között kínálva megbízható alternatívákat a ZnO-mentes malactakarmányozásban.

A fejlesztői munka azonban nem állt meg: üzemi tapasztalataink, illetve az egyes fehérjehordozó alapanyagokkal végzett *in vitro* emészthetőségi vizsgálataink lehetőséget teremtettek egy új szakmai kérdés megfogalmazására: **A saját adatbázisunk alapján a legjobb fehérjeemészthetőségi együtthatókkal rendelkező fehérjehordozó alapanyagok alkalmazásával, protektív szemléletű alapanyagválasztás mellett elérhetőek-e a standard takarmányozási koncepcióval megegyező eredmények?**

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-nél a Bonafarm Mezőgazdaság sertéságazatával együttműködve félüzemi modellkísérleteinkben arra kerestük a választ, hogy a laboratóriumi körülmények között mért emészthetőségi együtthatók milyen módon tükröződnek vissza a választott malacok teljesítményében és gazdasági eredménytermelő képességében. Ennek érdekében a kísérleti takarmányokat azonos táplálóanyag-tartalom mellett, kizárólag eltérő fehérjehordozók felhasználásával állítottuk össze, így biztosítva, hogy a nyersfehérje-források *in vitro* emészthetőségi értékei képezzék a formulázás alapját.

Az első modellkísérletben a receptúrában alkalmazott növényi eredetű fehérjehordozók *in vitro* emészthetőségi értékei alapján összeállított kísérleti takarmányt hasonlítottuk össze a kontrollreceptúrával, azonos táplálóanyag-szintek (energia, nyersfehérje, emészthető lizin) mellett. A cél az volt, hogy megfigyeljük, a laboratóriumban kimutatott emészthetőségi

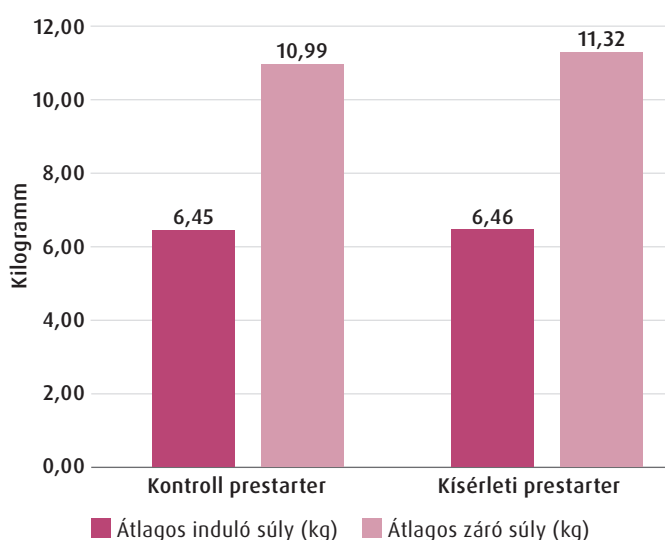
különbségek milyen módon befolyásolják a választott malacok növekedési teljesítményét üzemi környezetben.

A kontroll receptúrában alkalmazott fehérjeforrás *in vitro* nyersfehérje-emészthetőségi értéke 82,52% volt, míg a kísérleti receptúrában ezt egy olyan komponensre cseréltük, amely laboratóriumi vizsgálatok alapján 93,69%-os emészthetőségi értékkel rendelkezett. Ez a célzott csere jelentős hatást gyakorolt a receptúrára: a takarmány nyersfehérje-emészthetősége 81,40%-ról 84,60%-ra emelkedett.

Az első vizsgálatot kezelésként 300 vegyes ivarú, DanBred választott malaccal, öt ismétlésben végeztük el. A vizsgálatok teljes időtartama alatt (25-46. életnap között) a mikrogranulált prestarter takarmány és az ivóvíz is *ad libitum* állt az állatok rendelkezésére.

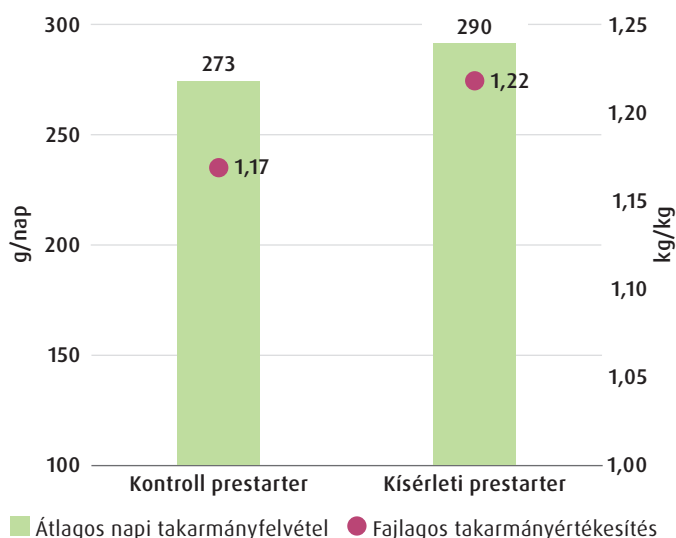
Az induló és záró súlyok alakulását az 1. ábra szemlélteti. A két csoport között az induló súlyokat tekintve nem volt különbség. A vizsgálat végén a kísérleti csoport zárósúlya 330 grammal nagyobb volt a kontrollhoz képest (11,32 kg vs. 10,99 kg). A kísérleti csoport átlagos napi súlygyarapodása 240 g/nap volt, szemben a kontroll 233 g/nap értékével.

1. ábra: A kontroll és kísérleti csoport átlagos induló és záró súlya az 1. vizsgálat során

Az átlagos napi takarmányfelvétel 290 g/napra emelkedett a kísérleti receptúrával, míg a kontroll esetében ez 273 g/nap volt. A fajlagos takarmányértékesítés tekintetében az alábbi változás volt megfigyelhető: a kontrollcsoport átlagos 1,17 kg/kg értékével szemben a kísérleti csoportban 1,22 kg/kg fajlagos mutatót mértünk. Ezen eredményeket a 2. ábrán szemléltetjük. Az elhullási arány a kontrollcsoportban 1,25%, míg a kísérleti csoportban csupán 0,42% volt.

2. ábra: Az átlagos napi takarmányfelvétel (g/nap) és a fajlagos takarmányértékesítés (kg/kg) alakulása az 1. vizsgálat során

Az eredmények ökonómiai szemléletű értékelése egyértelműen alátámasztja a laboratóriumi méréseken alapuló fehérjehordozó-váltás gyakorlati jelentőségét. A kísérleti receptúra alkalmazása során malaconként 330 grammal nagyobb súlyt értünk el a prestarter fázis végére. Mindez a jövedelmezőségi mutatókra vonatkozóan is javulást eredményezett. Annak ellenére, hogy a kísérleti takarmány kilogrammonkénti ára közel 10%-kal meghaladta a kontroll takarmányét, így 1 kg testtömeg-gyarapodás takarmányozási költsége 36,7 Ft-tal több volt, a magasabb takarmányozási költségeket a természetes eredmények javulása kompenzálta.

A hízóalapanyagként értékesített malacok aktuális tőzsdei árát alapul véve megállapítható, hogy a kísérleti csoportban átlagosan 460 Ft többleteredmény realizálódott malaconként. Amennyiben ezeket az eredményeket egy 1 000 kocás, évi 35 000 malacot kibocsátó sertéstelepre vetítjük, a választási szakaszban jelentkező éves gazdasági nyereség meghaladja a 16 millió Ft-ot az aktuális malacár és euró-forint árfolyam mellett.

A második kísérlet fókuszában az állati eredetű fehérjeforrások értékelése és optimalizálása állt. A vizsgálatban egy 85,07%-os *in vitro* nyersfehérje-emészthetőséggel rendelkező állati fehérjeforrásból származó alapanyagot olyan alternatívára cseréltünk, amely laboratóriumi vizsgálataink szerint 98,98%-os emészthetőségi együtthatóval rendelkezik. Ennek hatására a takarmány nyersfehérje-tartalmának emészthetősége a korábbi 84,60%-ról 88,90%-ra nőtt.

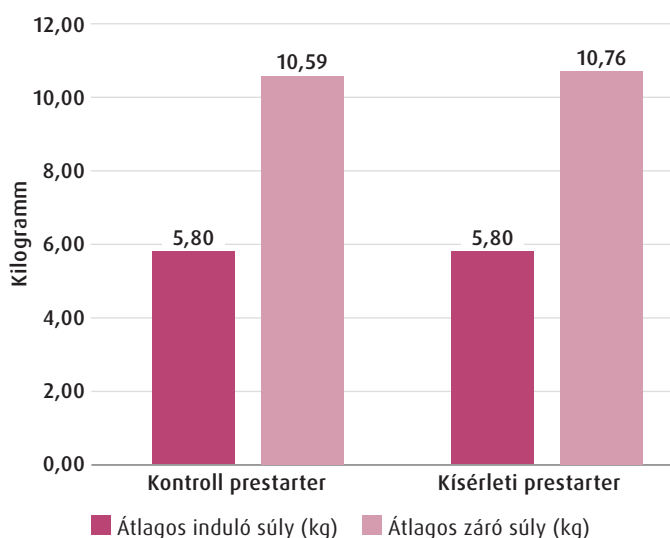

Forrás: Bonafarm Csoport

A vizsgálatba 1 352 DanBred malacot (n=676 egyed/kezelés) vontunk be, ugyancsak 5 ismétlésben, vegyes ivarban. A malacok átlagos induló súlya mindkét csoportban egységesen 5,80 kg volt. Az állatok a vizsgálatok teljes időtartama alatt (23-44. életnap között) mikrogranulált prestarter takarmányokat vehettek fel. Ivóvíz is *ad libitum* állt az állatok rendelkezésére.

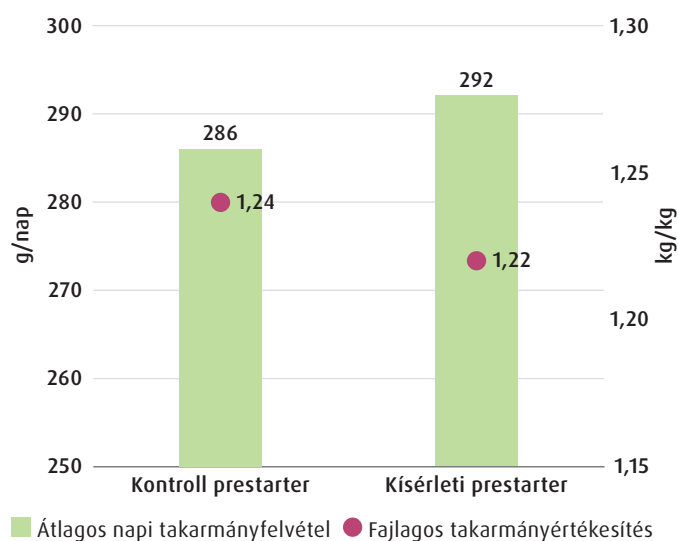
A kísérleti prestartert fogyasztó malacok 10,76 kg-mal zárták a vizsgálatot szemben a kontrollcsoport 10,59 kg-jával. Ezen eredményeket a 3. ábra szemlélteti.

3. ábra: A kontroll és kísérleti csoportok átlagos induló és záró súlya a 2. vizsgálat során

Az átlagos napi súlygyarapodás is növekedett (kontroll: 232 g, kísérleti: 239 g), hasonlóképpen a napi takarmányfelvételhez (kontroll: 286 g, kísérleti: 292 g). A fajlagos takarmányértékesítés a kísérleti csoportban 1,22 kg/kg volt, a kontroll csoport esetében mért 1,24 kg/kg értékéhez képest. A takarmányfelvételre és a fajlagos takarmányértékesítésre vonatkozó adatokat a 4. ábra foglalja össze. Az elhullás a kontroll csoportban 1,12%, míg a kísérleti csoportban 1,31% volt. Ez az eltérés a két kezelés között numerikus különbségként értelmezhető, statisztikai szempontból nem igazolható. A selejtezés aránya is kedvezőbben alakult a kísérleti csoportban (kontroll: 2,61%, kísérleti: 1,68%).

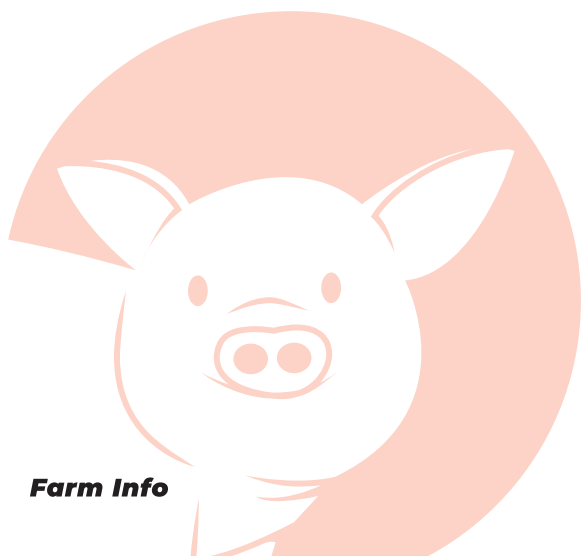
4. ábra: Az átlagos napi takarmányfelvétel (g/nap) és a fajlagos takarmányértékesítés (kg/kg) alakulása a 2. vizsgálat során

A gazdasági elemzések is megerősítik, hogy a laboratóriumi vizsgálatokra alapozott fehérjealapanyag-csere gyakorlati szempontból is jelentős lépést eredményezett. A második vizsgálatban a kísérleti prestarter takarmány kilogrammonkénti ára 1,8%-kal nagyobb volt a kontrollhoz képest. Ugyanakkor az emésztés-élettani szempontból optimalizált fehérjeprofili révén az állatok testtömeg-gyarapodása a kontroll csoporthoz képest javult: malaconként átlagosan 170 grammal nőtt az élősúly a prestarter fázis végére. Bár az 1 kg testtömeg-gyarapodásra jutó takarmányköltség minimálisan emelkedett (+1,8 Ft/kg), a hatékonyabb fehérje-hasznosulásnak köszönhetően a többletköltségek levonását követően a gazdasági nyereség elérte a 123,5 Ft-ot malaconként. Ezzel egy 1 000 kocás sertéstelepre vetítve, évi 35 000 választott malaccal számolva, további 4,3 millió Ft éves többleteredmény érhető el. Ez a számadat is alátámasztja, hogy a nyersfehérje-emészthetőségre való optimalizálás ökonómiai szempontból további érdemi előnyt biztosít az előző kísérlethez képest is.

A két egymásra épülő modellkísérletünk eredményei megerősítik, hogy az *in vitro* nyersfehérje-emészthetőségi méréseken alapuló, célzott alapanyagválasztás nemcsak elméleti szinten kínál előnyt, hanem üzemi körülmények között is kézzelfogható, mérhető javulást eredményez a malacok teljesítményében. A nagyobb *in vitro* emészthetőségi együttathatóval rendelkező fehérjehordozó alapanyagok célzott alkalmazása lehetőséget kínál arra, hogy a protektív szemléletű alapanyag-választás mellett összeállított prestarter takarmányok is versenyképes növekedési teljesítményt és költséghatékonyságot biztosítsanak a standard diétákkal elért eredményekhez képest.

Borbély Fédra
termékmenedzser
Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

Forrás: Bonafarm Csoport

A LABORVIZSGÁLATOK SZEREPE a modern takarmányozásban és az élelmiszerlánc-biztonságban

■ A mai világ rohamos technológiai fejlődése és a globális kihívások egyre nagyobb nyomást helyeznek az élelmiszerlánc minden szereplőjére. A jogszabályi környezet folyamatosan szigorodik, miközben a teljes élelmiszerbiztonsági láncot – a termeléstől a fogyasztóig – egyre szigorúbb előírások szerint kell monitorozni. Ebben a környezetben a precíz, laboratóriumi alapú vizsgálatok szerepe kulcsfontosságúvá vált. A klímaváltozás következményei, különösen a felmelegedő időjárás, komoly kihívásokat jelentenek a növénytermesztés számára. Egyre gyakoribbá válik a mikotoxinokkal való szennyeződés, amely nemcsak a takarmányozást veszélyezteti, hanem közvetetten az állattenyésztés teljesítményét és biztonságát is. A modern, nagy termelési potenciállal rendelkező sertésgenetikák esetében különösen fontos, hogy a takarmány alapanyagainak táplálóanyag-tartalom értékeit pontosan ismerjük, hiszen csak így állítható össze az állatok szükségleteihez optimálisan illeszkedő receptúra. Ebben a kihívásokkal teli környezetben a laboratóriumi vizsgálatok nemcsak tájékoztatást nyújtanak, hanem alapvető eszközt jelentenek a biztonságos és hatékony takarmányozás tervezésében.

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. laboratóriuma

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. laboratóriuma több évtizedes szakmai tapasztalattal rendelkezik: tevékenysége az 1970-es években indult, amikor a labor a BCR minőségellenőrző laboratóriumaként működött. Ezt követően a Bábolna Takarmányipari Kft. részeként folytatta munkáját, amelyet 1996 óta akkreditáltan végez. 2010-től a Bonafarm Csoport tagjaként működik, és kiszolgálja mind a cégcsoport tagvállalatait, mind a külső partnereket.

A laboratórium három részlegén korszerű, automatizált műszerparkkal, magas szintű szakmai háttérrel és szigorú minőségirányítási rendszerrel végzi szolgáltatásait az MSZ EN ISO/IEC 17025:2018 szabvány előírásai alapján. A laboratórium GMP+ és QS tanúsítással is rendelkezik.

1. Kromatográfiás részleg

A részleg nagy pontosságú, nagy érzékenységgű műszerekkel (elsősorban UPLC-MS/MS, HPLC és GC) dolgozik, melyekkel komplex analitikai vizsgálatokat végez.

- Mikotoxinok (pl. aflatoxin, DON, ZEA, T-2/HT-2, fumonizin stb.) meghatározása.
- Vitaminok (víz- és zsírban oldódó) mérése.
- Aminosavak vizsgálata.
- Zsírsvprofil meghatározása.
- Állatgyógyászati hatóanyagok és maradékanyagok vizsgálata.

2. Mikrobiológiai részleg

A laboratórium hagyományos tenyésztési módszereket, valamint modern molekuláris (PCR) és immunológiai (ELISA) technikákat is alkalmaz mikrobiológiai, GMO és szerológiai vizsgálataihoz.

Az alábbi mátrixok mikrobiológiai vizsgálatát végzi:

- Élelmiszer- és takarmányminták.
- Higiéniai minták (felület).
- Állategészségügyi minták (pl. víz, bélsár, környezeti minta).

3. Tápérték- és klasszikus analitikai részleg

Itt a klasszikus kémiai és spektrofotometriás módszerekkel végzett táplálóanyag-tartalmi és összetétel-analízis zajlik:

- Wendei analízis (szárazanyag, nyersfehérje, nyerszsír, nyersrost, nyershamu, nitrogénmentes extrakt).
- Makro- és mikroelemek mérése (pl. Ca, P, Mg, Zn, Fe, Cu, Se, stb.), ICP-OES.
- Cukor, keményítő vizsgálat.
- NIR-spektrofotometria alkalmazása gyors, nem roncsolásos beltartalmi mérésekhez (tömegtakarmányok).
- Energiatartalom számítása (pl. NE, ME, DE különféle állatfajok szerint).

A laboratórium rugalmas, a partnerek igényeihez igazodva kínálja szolgáltatásait, legyen szó rendszeres monitoringról, minőségellenőrzésről vagy kutatás-fejlesztési együttműködésről.

Forrás: Bonafarm Csoport

Ingyenes laborvizsgálat és szaktanácsadás partnereink részére

Fontos számunkra partnereink sikere, ezért cégünk egyedülálló támogatást nyújt a gazdaságok hatékony működéséhez. Partnereink számára **ingyenesen biztosítjuk a már meglévő laboreredmények kiértékelését**, valamint lehetőséget kínálunk **további laborvizsgálatok díjmentes elvégzésére**. A vizsgálatok eredményeit **szakértő csapataunk részletesen értékeli**, és szükség esetén **javaslatot teszünk a probléma hatékony kezelésére is**. Ez magában foglalja a takarmányreceptúra módosítására vonatkozó és a menedzsmenti javaslatokat a napi gyakorlatok optimalizálására, illetve külsős szakemberek bevonását a komplexebb esetekre.

Célunk, hogy a lehető legteljesebb támogatást nyújtsuk a termelési hatékonyság javításához és a gazdaság hosszú távú eredményességéhez.

Gurmai Tamás

sertés szaktanácsadó

Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

Császár Bence

junior sertés szaktanácsadó

Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

50 ÉV TAPASZTALAT az Ön szolgálatában

LABORATÓRIUMI SZOLGÁLTATÁSAINK

- Talaj-, növény-, víz-, trágya-, takarmány-, gabona-, élelmiszer-kémiai és mikrobiológiai vizsgálatok
- GMO-vizsgálatok

**Független akkreditált laboratórium | GMP+ | Vevőközpontúság | Pontosság
Rugalmasság | Széles körű vizsgálati portfólió**

BÓLY ZRT. MEZŐGAZDASÁGI LABORATÓRIUM

H-7700 Mohács, Budapesti út 21. | mglabor@boly.bonafarm.hu | +36 20 411-2637

BONAFARM-BÁBOLNA TAKARMÁNY KFT.

H-2942 Nagyigmánd, Burgert Róbert Agrár-Ipari Park 03/25 hrsz. | labor@btakarmany.bonafarm.hu | +36 34 557-081 | +36 70 330-4689

ÚJ TAKARMÁNYOZÁSI TECHNOLÓGIA jól bevált alapokkal az Agrogáz Kft.-nél

Forrás: Agrogáz Kft.

Két kocatelep korszerűsítése után hamarosan új takarmánykeverő üzemet adnak át. Mindezek mellett egy sertéshizlalda megvásárlása is folyamatban van. S. Nagy Csabával, az Agrogáz Kft. ügyvezetőjével beszélgettünk.

Hogyan épül fel a gazdaság, mi a termelés fő profilja?

Sertésenyésztéssel foglalkozunk és Szabolcs-Szatmár-Bereg vármegyében jelenleg két telephelyen, Tiszavasváriban és Nyíregyházán 1 800 db DanBred tenyészkocával termelünk. 70 napos malacokat értékesítünk partnereink számára hízalásra. A malacok egy részét a Bonafarm Mezőgazdaság sertésintegrációjának adjuk el. Az elmúlt időszakban mindkét telephelyünkön korszerűsítettük a technológiát, illetve valamennyi épületünk és az infrastruktúra teljes felújítása megtörtént. Új épületgépészeti rendszereket, hídmerleget és napelemparkot is telepítettünk.

Mit tudhatunk a takarmányozásról?

Az elmúlt kilenc évben kész takarmányokat vásároltunk állataink számára, így például a növendék takarmányokat a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-től szereztük be.

Mindkét telephelyünkön tranzitsilókat alakítottunk ki, ahonnan vagy behordó rendszerekkel, vagy takarmányszállító kocsikkal juttatjuk el az épületekhez a takarmányt. Eddig két fő takarmánycsoportot vásároltunk, a tenyészkoca takarmányt, illetve a malacneveléshez szükséges takarmá-

Kicsák Attila telepvezető,
Farkas Csaba termelési igazgató, S.Nagy Csaba ügyvezető

nyokat. Ezen hamarosan változtatni fogunk olyan módon, hogy saját takarmánykeverőt indítunk el, amelyhez már beszereztük a szükséges engedélyeket és az üzem műszaki állapota is készen áll a termelésre.

Egy meglévő takarmánykeverőt korszerűsítettünk, melynek kapacitása immár 5 tonna óránként és minden tekintetben megfelel a kor követelményeinek. Mindezekhez kapcsolódóan 8 alapanyagtároló silót is építettünk, amelyek körülbelül 300 tonna szemestermény tárolására alkalmasak. Új végterméksilókat is kialakítottunk.

A keverőüzem a nyíregyházi 900 kocás telep határában helyezkedik el, így onnan már meglévő behordórendszeren keresztül juthat el a kész takarmány a telepi tranzitsilókba.

Mindez logisztikai szempontból is nagyon előnyös lesz a vállalkozásunk számára, hiszen a korábban évente megvásárolt közel 4 000 tonna mennyiségű takarmányt nem kell többé szállítanunk. A tiszavasvári telep is csak 27 kilométerre helyezkedik el a keverőüzemtől, így saját tartálykocsival tudjuk átszállítani a takarmányokat, ami további megtakarításokat eredményez majd.

Alapanyagokkal a környező partnereink és a kereskedelmi cégek ki tudnak szolgálni bennünket, így a főbb szemes-terményeket szeretnénk szintén a közelből megvásárolni. A premixeket és a receptúráinkat pedig továbbra is a jelenlegi beszállító partnereinktől szeretnénk beszerezni, így a korábbival közel azonos minőségű és táplálóanyag-tartalmú takarmányokat tudunk majd etetni a koca- és malacállományunkkal.

Milyen rövid és hosszú távú terveik vannak a takarmányozás terén?

Rövid távú terveink közül a legfontosabb, hogy beinduljon a keverőüzem és zökkenőmentesen át tudjunk állni a saját gyártású takarmányok etetésére. Mindezek után is vannak terveink és szeretnénk majd a receptúrák óvatos változtatásával kísérletezni, de ezek a módosítások egyelőre csak a tervezés szakaszában vannak.

A hamarosan induló, óránként 5 tonnás keverőüzem jelenleg nagyobb kapacitású, mint a telepi igényeink, de abban bízunk, hogy hamarosan új teleppel tudjuk bővíteni a vállalkozásunkat. Már folyamatban van egy közeli hizlalda megvásárlása, így reményeink szerint a saját állományunk takarmányozására is ki tudjuk majd használni a keverőüzemünk kapacitását.

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. 2017 óta az egyik fő beszállító partnerünk a takarmányok tekintetében. Minőségi, valamint emberi oldalról is mindig elégedettek voltunk a Bonafarm Mezőgazdaság-os partnerséggel.

Az elmúlt évek telepi kísérletei, illetve takarmányozási vizsgálatai eredményeként évek óta kizárólag a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-től vásároljuk a malactakarmánysorunkat. Döntésünket a korábban említett saját üzemi kísérleteink is igazolták, ugyanis a legjobban fejlődő malacokat és a legnagyobb leadási súly elérését a „Bábolnás” takarmánysorral tudjuk elérni.

Bízunk benne, hogy a jövőben a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-től beszerzett prestarter malactáppal és a Bábolna Takarmány premixeivel előállított saját takarmányainkkal a mostani eredményekhez hasonló sikereket tudunk majd elérni.

BAJBAN ISMERSZIK MEG A BARÁT

A Tiszaszentimrei Mezőgazdasági Kft. ügyvezetőjével, Jacsó Gáborral beszélgettünk a sertésenyésztésről, a takarmányozásról és arról, hogy vajon létezik-e üzleti partnerek között barátság.

■ A Tiszaszentimrei Mezőgazdasági Kft. többségi tulajdona 2012-ben került magánkézbe, amit annak idején Jacsó Gábor édesanyja vásárolt meg és vezetett könyvelői szemlélettel. Gábort a társaság történetéről kérdeztük.

Édesanyám vezette a vállalkozást 2023-ig, amikor váratlanul bekövetkezett halála után rám maradt az irányítás. Nagyon sokat tett azért, hogy megbízható csapatot építsen maga köré és kiben bízna meg az ember jobban, mint a családtagjaiban. Családi vállalkozássá nőtte ki magát a cégünk, a sertéságazatot az unokatestvérem, míg a növénytermesztést az öcsém vezeti, a könyvelést pedig nagynéném végzi.

Az 50-es évek óta jogfolytonos vállalkozásunk egyébként először állami gazdaságként működött, majd a 90-es években a dolgozók egy csoportja megvásárolta azt. Ezt követően még egyszer tulajdonost váltott a társaság, mire a családunkhoz került.

**Veres László telepvezető
Jacsó Gábor János ügyvezető
Veres Lászlóné Enikő gazdasági ügyintéző
Kovács István növénytermesztési vezető
Forrás: Tiszaszentimrei Mg. Kft.**

Forrás: Tiszaszentimrei Mg. Kft.

A vállalkozás fennállása óta a sertésenyésztés a fő profil, mindezek mellett széles vertikumban történt és történik a gazdálkodás. A sertéságazatra biogázüzem is épült, melynek mellékterméke a növénytermesztést szolgálta, így ez egy komplex rendszer, amely a versenyképes termelést támogatta. Szarvasmarha-ágazattal is rendelkezünk, amely eleinte csak szürkemarha-tenyésztéssel foglalkozott, mostanra pedig ráálltunk a Charolais, valamint a szürkemarha törzstenyésztésre is. Mindezek mellett új fajta importját is tervezzük a közeljövőben, szintén törzstenyésztés kialakítása céljából.

A 2010-es évek óta sok minden történt a sertéságazatban. Hogyan alakult a cég sertésállományának a sorsa?

2019-ben sok vállalkozás került nehéz helyzetbe, teljes sertésállományok kerültek kiirtásra. Nekünk szerencsénk volt, ugyanis két telepünk közül az egyik állomány megmenekült és onnan sikerült újra felszaporítani a kocaállományt. Azonban más kihívásokkal is szembe kellett néznünk, amelyek átírták a terveinket.

Eleinte szerencsés helyzetben voltunk a takarmányozás tekintetében, ugyanis minden alapanyagot meg tudtunk termelni az állattenyésztés számára, ráadásul nagyon okos megoldással építették elődeink a takarmánykeverőnket. A 6 db 700 tonnás terménytároló silók aljára építették az összehúzó rendszert, tehát tárolótornyokra lett alapozva a keverőüzem, így ténylegesen alacsony költségű a keverőüzem üzemeltetése. A takarmányozás tekintetében pedig mindig a saját gyártás szerepelt a legfőbb célok között, ami az imént említett keverőüzemnek köszönhetően meg is valósult.

Forrás: Tiszaszentimrei Mg. Kft.

Már a kezdeti időszakban megismertük a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.-t, akiktől a malac készanyagot és minden fázishoz premixet vásároltunk, valamint a receptúrák kialakítása terén is igénybe vettük a szolgáltatásukat. A takarmányok minőségével természetesen nagyon elégedettek voltunk, a szakmai kapcsolatunk pedig idővel csak tovább erősödött és azóta is mindig közösen állítjuk össze a receptúrákat.

2012-ben, amikor átvettük a vállalatot, még elegendő földterületünk volt és minden takarmányalapanyagot meg tudtunk termelni magunknak. 2014-ben lejártak a földbérleti szerződéseink és az új szabályozás miatt az 1 200 hektáros maximummal lecsökkentek a földterületeink, de ez akkor még nem okozott problémát. 2016-ban azonban bekövetkezett az állami földterületek értékesítése és ezek után 350 hektárunk maradt összesen. Ekkor 650 kocával dolgoztunk a két sertéstelepen, valamint minden született malacot meghizlaltunk, így 7 000 tonna volt az éves takarmánygyártásunk és -felhasználásunk. Ehhez a mennyiséghez az alapanyagot már lehetetlen volt megtermelni az új birtokviszonyok mellett. és a biogáz üzem működését is le kellett állítanunk.

Az első évben helyi gazdától vásároltuk fel a hiányzó szemesterményeket, de ezt a beszerzést nem lehetett olyan jól ütemezni, finanszírozni, mint amikor magunknak készítettünk vetéstervet és rendelkezésre állt minden szükséges alapanyag. Ebben az időszakban segítettek nekünk először – majd ezt követően nagyon sokszor – a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. szakemberei, de nem csak finansiális oldalról, hanem szaktanácsadással és a receptúrák változtatásával is, amely bizony sokszor „életmentő” volt a vállalatunk szempontjából. A receptúrákat folyamatosan újra kellett tervezni annak megfelelően, hogy milyen gabonákkal rendelkezünk. Volt olyan időszak, hogy 2-3 hetente változtattunk a receptúrán, mert „a muszáj nagy úr” – és ilyenkor is mindig maximális szakmai segítséget nyújtott a Bábolna Takarmány számunkra. Mindezek eredményeként kialakult közöttünk egy olyan partneri kapcsolat, amelyre inkább barátsággént tekintek, mint üzleti kapcsolatra.

Idő közben áálltunk a malacértékesítésre, és az ehhez szükséges istállókorszerűsítést, valamint a technológiai újításokat is a Bonafarm Csoporttal közösen terveztük meg annak érdekében, hogy a lehető legjobb eredményekkel termelhessünk.

A profilváltás, így az átállást malacnevelésre kényszer szülte helyzet volt, vagy egy tudatos döntés az eredmények tükrében?

Említettem, hogy 2021 előtt a malacokat három fázisban neveltük és hizlaltuk, és a harmadik fázis, a vágósúly eléréséig történő hizlalás tette ki az összes takarmánymennyiség felhasználásának 60%-át. Mivel a hizlaláshoz szükséges takarmányt már nem tudtuk megtermelni és pénzügyileg sem voltunk olyan erősek, hogy felvásárol-

juk a szükséges gabonát előre, ezért kényszerűségből kellett átállnunk a malacértékesítésre. Ebben az időszakban szembesültünk azzal, hogy a tenyésztés az erősségünk. Ez olyannyira beigazolódott, hogy mára nyugodtan ki merem jelenteni, hogy nekünk tényleg tenyésztenünk kell és vétek lenne újra hizlalnunk. Annak ellenére, hogy bármely állatfaj tekintetében a tenyésztés az egyik legnehezebb és legfontosabb dolog az állattartásban, nekünk mégis ez lett a fő profilunk. Az eredményeinkre pedig nagyon büszkék vagyunk, nem csak a sertés, hanem minden állatfajunk tekintetében.

A malacszállítás átlagosan 68 napra történik és mióta a Bonafarmmal közösen, gondos odafigyelés mellett takarmányozunk, szinte mindig 30 kg körüli átlagsúllyal értékesítünk. Ez azért is óriási eredmény számunkra, mert sokszor változtattuk a takarmány-összetételt és a takarmányozási technológiánkat is az egyes nevelési fázisok alatt. Ezeket a sikereket annak is köszönhetjük, hogy a mi állományunk nagyon jól alkalmazkodott a kényszer szülte változásokhoz. Éppen ezért is vagyunk ilyen büszkék a saját tenyésztésű, egyébként Topigs TN70 alapokon nyugvó genetikánkra. Természetesen a sikereinket nem lehet egy vagy két technológiai elemnek tulajdonítani, hiszen egy jól működő rendszer minden elemének egymással összhangban kell lennie. És azt biztosan állíthatom, hogy a sikereink elérésében nagyon sokat köszönhetünk a Bonafarmos partnerkapcsolatunknak is. Nem régen felkértek egy malactakarmányozási előadás megtartására, ugyanis nagyon jó eredményeket értünk el a Bábolna Takarmány-os tápokkal és kiegészítőkkel. És akkor fogalmaztam meg azt, amit mindig is gondoltam, hogy tévedés azt gondolni, hogy „az üzletben nincs barátság.” Szerintem pont, hogy nincsen igazi hosszú távú üzleti kapcsolat barátság nélkül és ezt teljes mértékben alátámasztja a mi példánk is.

Forrás: Tiszaszentimrei Mg. Kft.

BÁBOLNA TAKARMÁNY BORJÚTÁPSZEREI:

tradicionális gyártó, innovatív megoldások

A BORJÚNEVELÉS JELENTŐSÉGE

Korunkban a genetika gyors fejlődése révén tenyésztáink értékmérő tulajdonságai, potenciális termelő képességei folyamatosan fejlődnek. Ugyanakkor nem elegendő csupán kiváló termékenyítőanyagokra fordítani a meglévő forrásokat. Ahhoz, hogy az utódok adottságai valóban kibontakozzanak, elengedhetetlen a fiatal állatok felnevelésének optimalizálása is.

A szarvasmarha-tenyésztés egyik alapvető pillére a fiatal borjak optimális táplálása, különösen az első életnapokban és hetekben. A borjúnevelés sikeressége nagymértékben múlik a nevelési technológián, ezen belül a megfelelő minőségű táplálék biztosításán, mely nemcsak az egészséges növekedéshez és fejlődéshez járul hozzá, hanem hosszú távon befolyásolja az állomány termelékenységét és gazdasági eredményességét is. Ebben a kontextusban kiemelt szerepet kapnak a minőségi tejpótló borjútápszerek, melyek a kolosztrimitást követően a borjak első 60-90 életnapjában meghatározó szerepet töltenek be a növekedési gyorsaság és egészségi állapot vonatkozásában. Mivel a borjaknál kezdetben az oltóban és a vékonybélben termelő enzimek, elsősorban a renin, a laktáz és a lipáz működése a meghatározó, a tejpótló itatása során nem elég csak a táplálóanyag-tartalmat figyelembe venni. A tápérték forrásának, a felhasznált alapanyagoknak is külön figyelmet kell szentelni. Mindenképpen érdemes nagy tejtermékhiánnyal rendelkező, kifogástalanul oldódó terméket választani, amelyben a növényi eredetű fehérjeforrások csak kisebb arányt képviselnek. A születéstől a választásig terjedő időszak kiemelt feladata, hogy megduplázzuk a borjú születési súlyát, miközben az egészségügyi problémákat minimálisra csökkentjük.

TEJPÓTLÓ TÁPSZEREINK: TRADÍCIÓ & MINŐSÉG

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. a gazdasági állatok takarmányozásában a több évtizedes tapasztalatát és a legújabb kutatási eredményeket felhasználva termékfejlesztési tevékenysége során a sikeres borjúnevelést támogató termékeire, ezen belül a tejpótlókra különösen nagy hangsúlyt fektet. Saját gyártású, zalacsébi üzemünkben előállított tejpótló borjútápszereink **Crémo** márkanéven érhetőek el a piacon, Silver, Gold és Platino megnevezéssel. A három termék között kizárólag a táplálóanyag-tartalomban, a felhasznált fehérje- és a zsírforrások mennyiségében és arányában van különbség, így a szarvasmarhatartók megtalálhatják a borjúállomány számára az optimális megoldást.

A felhasznált alapanyagok, illetve azok kifogástalan minősége mindegyik termék esetében standard.

A tápszereinkben található funkcionális összetevők a borjak egészségi állapotának fenntartását, az általános jólét biztosítását szolgálják:

- **Kétféle probiotikum:** az egészséges bélflóra fenntartását biztosítják az állat saját tejsavbaktérium populációjának stimulálásával (*Bacillus subtilis*, *Bacillus licheniformis*).
- **Szervessav-kiegészítés:** elősegíti az emésztést és gátolja a kórokozó mikrobák elszaporodását.
- **Emelt vitamin- és ásványianyag-szintek, szerves kötésű mikroelemek:** fokozzák az ellenálló képességet, továbbá erősítik az immunrendszert.
- **GMO-mentes alapanyagok.**
- **Könnyű felhasználás:** kiváló, 90% feletti oldhatóság.

Tejpótlóink javasolt bekeverési aránya 10,0-15,0%. Meleg vizes (max. 50 °C) törzsoldat készítése után a tápszert rövid ideig tartó kíméletes keverés mellett kell a szükséges töménységre hígítani és tőgyemelegen a borjaknak adni. Téli, hideg időjárás esetén javasolt magasabb szárazanyag-tartalmú tápszeroldatot itatni. 60-65 napos korig egy borjú felneveléséhez 45-50 kg tápszer szükséges.

SAVANYÍTÁS A TEJPÓTLÓKBAN: STABILABB EMÉSZTÉS, HIDEGEN ITATHATÓSÁG

Termékportfóliónkban új termékként szerepelnek az "S" megjelöléssel ellátott tejpótlóink, amelyeknek a pH értékét szerves savak alkalmazásával csökkentettük. Míg a kolosztrum pH értéke 5,7-6,5 érték között mozog, addig a Crémo S borjútej-pótló pH értéke alacsonyabb ennél. Emiatt az itatott tejpótló által az oltógyomorban is alacsonyabb pH érhető el, amely segít csökkenteni a káros mikroorganizmusok, például a *Salmonella ssp.* és az *E. coli* által okozott bakteriális fertőzések kockázatát. A szerves savakat tartalmazó tejpótlók gyorsabb és stabilabb alvadékképződést eredményeznek az oltógyomorban, ami lehetővé teszi a tápanyagok hatékonyabb felszívódását és elősegíti a hasmenés kockázatának csökkentését.

Savanyított tejpótlóink további előnye, hogy hidegen (min. 25 °C) is biztonsággal itathatóak, így technikai problémák vagy technológiai hiányosságok, gondozói hibák esetén is biztonságosabb borjúnevelést tesznek lehetővé.

Forrás: Bonafarm Csoport

Ezzel a kiegészítéssel ellátott tejpótlónkat elsőként az Agroprodukt Zrt. zsigmondházi telepén kezdtük tesztelni 2024 nyarán. A kísérlet arra irányult, hogy a borjak az ún. savkottállal ellátott Crémol Silver-hez hogyan alkalmazkodnak emésztésélettani értelemben úgy, hogy azt nem tögyemelegen, hanem 25 °C-on itattuk. A kísérleti csoport (40 egyed) a savanyított tejpótlót kapta, míg a kontroll csoport (szintén 40 egyed) ugyanazt a tejpótlót, savanyító nélkül. A teszt eredménye az volt, hogy a savanyított tejpótlót fogyasztó kísérleti csoportnál a savanyítás a kontrollhoz képest nem okozott emésztési problémákat, sőt, a borjúnyújtóra történő áttelepítéskor mért napi súlygyarapodásuk 49 g/nappal meg is haladta a kontroll csoportét annak ellenére, hogy átlagosan 11 nappal fiatalabbak voltak.

CRÉMOLIT ELEKTROLITPÓTLÓ: A HASMENÉS KÖVETKEZMÉNYEINEK ENYHÍTÉSÉRE

A nevelés során a borjak, a kiskérődzők és a malacok esetében gyakran fordulhatnak elő olyan folyadékvesztéssel járó betegségek, amelyek, bár többségében könnyen kezelhetők, mégis gyakran kapcsolódik hozzájuk jelentős kiesési arány. Még ha sikerül is gyors beavatkozással megelőzni az ebből eredő elhullásokat, az általa okozott víz- és elektrolitvesztés jelentősen hátrálthatja az állatok fejlődését, és komoly gazdasági károkat okozhat a telepeken.

A borjak a különböző hasmenéssel járó megbetegedésekre elsősorban életük első 3-4 hetében fogékonyak. Mivel az immunrendszerük ebben az időszakban még nem fejlődött ki megfelelően, különösen nagy figyelmet kell fordítanunk a kiváltó ok megszüntetésére és a tünetek kezelésére.

Akár betegség, akár stressz okozta hasmenésről van szó, annak kezelése mellett elengedhetetlen az állatok rehidratálása és az elektrolitok pótlása. E problémák kezelésére kiváló megoldást nyújt szintén saját fejlesztésű **Crémolit** elektrolitpótlónk, amely optimális összetételének köszönhetően nemcsak a szükséges elektrolitokat tartalmazza, hanem könnyen felszívódó energiaforrást is biztosít malacok, borjak és kiskérődzők számára egyaránt. Probiotikum tartalma segít helyreállítani a bélrendszer mikroflóráját, míg vitamin- és szerves mikroelem tartalma az állatok általános állapotát és immunrendszerét támogatja. A terméket vízben, tejpótlóban vagy tejben kell feloldani és megitatni.

A Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. tejpótlói, borjútápjai és kiegészítői kiváló lehetőségeket kínálnak azoknak a gazdáknak, akik a borjak egészséges fejlődését tartják szem előtt. A termékek megfelelő összetételükkel és magas minőségükkel támogatják az optimális növekedést és fejlődést, széles termékcsalánk pedig lehetővé teszi, hogy a telep saját adottságaihoz és célkitűzéseikhez alkalmazkodó borjúnevelési technológiát alakíthassunk ki.

Schill Gábor

szarvasmarha szaktanácsadó
Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

Egyszerűbb és biztonságosabb borjúnevelés

A CRÉMO BORJÚ TÁPLÁLÉKKIEGÉSZÍTŐ
TERMÉKCSALÁD HASZNÁLATÁVAL
MEGVALÓSÍTHATJA AKÁR LEGNAGYOBB
ÁLMAIT IS:

- Nagy tejtermékhányad*
- Kiváló, 90% feletti oldhatóság*
- Emelt vitaminszintek
- Szerves kötésű mikroelem tartalom

* A Tejpótló borjútápszerekre vonatkozik.

Tejpótló borjútápszerek

Crémo Platino
Crémo Gold
Crémo Silver-S

Starter takarmányok

Crémo Borjú Müzli
Crémo Borjú Extraprot
Crémo Borjú

Kiegészítő takarmány

Crémolit
elektrolit pótló

A KECSKÉK TAKARMÁNYOZÁSÁNAK JELLEGZETESSÉGEI A TARTÁSTECHNOLÓGIA TÜKRÉBEN

Forrás: Bonafarm Csoport

Ha valaki megkérdezi, hogy hol tartjuk a kecskéinket, akkor a legkönnyebb azt mondani, hogy „hátral az udvaron”. Pedig ez a kérdés korántsem ilyen egyszerű. A kecske jól tolerálja a legkülönbébb tartásmódokat, jól hasznosítja a legegyszerűbb növényeket, tökéletesen alkalmas bozótirtásra, azonban, ha termelni szeretnénk velük (akár tejet, akár húst), már nem vehetjük félvállról a tartásmód kérdését sem. Mint minden haszonállatnál, az igények magasabb szintű kielégítése magasabb szintű termelést eredményez. A tartásmód természetesen az állomány korcsoportja és hasznosítási iránya szerint is változik, így láthatjuk, hogy ez egy sok szempontból vizsgálható kérdés, és ha nem jól választunk takarmányozási szisztémát és tartásmódot, az a gazdasági haszon kiesését, elmaradását okozhatja.

A mai kisüzemi kecsketartásban háromféle tartásmóddal találkozhatunk attól függően, hogy milyen lehetőségei vannak a gazdának, illetve milyen szintű termelést tud elérni az állománnyal.

Extenzív tartásmód

A legeltetés a legfőbb takarmányozási forma, jellemzően vándorló módszerrel, hogy elkerülhető legyen a túllegeltetés és a kecskéknak jobban tetsző növények eltűnése a legelőről. Hatalmas legelőterületet igényel, és csak időszakosan, tavasztól ősziig alkalmazható, azonban az állomány vitalitása szempontjából nagyon kedvező. A zöldtakarmány etetéséhez szoktatni kell az állatot, időt kell hagyni, hogy a bendőflóra alkalmazkodjon, különben nagy a felfúvódás veszélye. Mivel a legeltetett takarmány víztartalma magas, kisebb a szárazanyagok, így a mikro- és makroelemek aránya, ezért külön figyelmet kell for-

dítani az ásványi anyagok egyensúlyára, ezek pótlására takarmánykiegészítőkkel. Különösen fontos a megfelelő mennyiségű és minőségű só pótlása, kiemelten a tejelő állományoknál. Intenzíven termelő állománynál nem jellemző ez a tartásmód, hiszen a legeléssel járó mozgás értékes energiát von el, valamint az állategészségügyi kockázat is nagyobb.

Félintenzív tartásmód

A legeltetést kombináljuk az istállózott tartással, talán ez a leggyakrabban előforduló tartásmód. Kisebb legelőterület is elég, hiszen az állatok számára a legeltetett takarmány csak „plusz”, azonban különösen figyelni kell a legelő állapotára és a túllegeltetés elkerülésére. Hiszen a kecskék mindig lerágják a jó minőségű zöldnövényt, és ha annak nincs ideje újrahasználni, regenerálódni, akkor a legelőnk minősége hamar leromlik, és csak a kisebb tápértékű, de ellenállóbb

növények maradnak meg rajta. Éppen ezért célszerű a legelőterületet legalább 3-4 részre osztani, és felváltva legeltetni, elég időt hagyva a növényzet regenerációjára. A félintenzíven tartott kecskék takarmányának nagyobb részét jó minőségű, lehetőség szerint ad libitum etetett széna adja, abrak vagy keveréktakarmány kiegészítéssel, például a **Lambex** termékcsaláddal. A széna kell legyen mindenképp az alaptakarmány ahhoz, hogy a kecskék bendője megfelelően működni tudjon, az abrak túlsúlyos takarmányozás emésztési problémákhoz és termelés kieséshez vezet.

Intenzív tartásmód

Nagy termelésű állományokra jellemző, szinte már precíziós takarmányozást igénylő technológia, ahol az állat teljes kontroll alatt termel. A termelési csoportok igényeikhez mérten kapják a takarmányadagot, a széna mindig ad libitum elérhető és a magas szintű termelés miatt a makro- és mikroelemek adagolása is különös figyelmet igényel. Itt már nem csak az ásványi anyagok mennyiségére, hanem az egymáshoz viszonyított arányukra is figyelmet kell fordítani, a hiánybetegségek és termelés kiesés elkerülése érdekében.

Mindhárom tartásmód esetében vizsgálnunk kell a takarmányok hozzáférhetőségét, hiszen minél több állatot helyezünk el egy csoportban, annál inkább megmutatkozik a szociális viselkedésformák hatása, a dominánsabb egyedek jutnak több és jobb takarmányhoz, az azonban korántsem biztos, hogy ők termelnek jobban. Így a gazda feladata minden esetben úgy kialakítani az istállók belső terét, hogy mind a széna, mind az abrak etetők minden állat számára, több irányból megközelíthetőek lehessenek. Ugyanez igaz a nyalósókra, kiegészítőkre és az itatókra is.

Nagyon fontos továbbá a pihenőhelyek kialakítása. A kecskék a takarmányfelvétel után nyugodt, száraz helyen fekvéskor kérődznek, ennek megfelelő biztosítása nagyon nagy hatással van a takarmány hasznosulására. Itt szintén arra kell törekedni, hogy minden állatnak legyen lehetősége nyugodtan pihenni, megfelelő hely és tér álljon a rendelkezésükre. Összeszokott állományoknál megfigyelhető, hogy minden állatnak megvan a saját helye, ahová etetés után visszavonul. Új állat bekerülésekor vagy a csoportok átalakításakor ez a rendszer felborul, a dominanciaviszonyoknak újra kell rendeződni, és az ekkor tapasztalható termelés-csökkenés is jelzi, mekkora szerepe van a nyugalomnak az állományon belül.

Mind a legeltetés, mind a széna etetése során figyelembe kell venni az adott legelő/kaszáló sajátosságait, a talaj típusát és a táplálóanyag-visszapótlást az esetleges hiánybetegségek megelőzése érdekében. Gyakran azokat a területeket használják legeltetésre vagy kaszálóként, ami másra (pl. intenzív növénytermesztésre) nem alkalmas, így sokszor találkozhatunk vizenyős, lápos területek ezirányú hasznosításával. Itt gyakran látszólag szép zöld a növényzet, de ezeknek a táplálóanyag-tartalma arányaiban más,

Forrás: Bonafarm Csoport

mint egy átlagos rétről származó növényeké. A vizes területekről származó széna káliumtartalma (K) magasabb (jobban mobilizálódik), a foszfor (P) pedig alacsonyabb (oxigénszegény környezetben a növény nem tudja felvenni a talajból). Emiatt a K/P arány eltolódik, ami kérődzőkben magnézium- és kalciumfelszívódási zavarokhoz, súlyos esetben ún. fűtetániához vezethet. De enyhébb esetekben is csökken a tejtermelés (a kalcium hasznosulásának romlása miatt), emésztési zavarok alakulhatnak ki, a foszforhiány miatt csökkenhet a tej zsír- és fehérjetartalma. Növendék állatokban csökkenhet a fejlődés üteme, gyenge csontozat és izomzat alakulhat ki, súlyos esetben görcsök is megjelenhetnek. Általánosságban érdemes még a takarmány összetételében keresgélni, ha gyenge vemhesülési arányt tapasztalunk, mert egyes mikroelemek hiánya nem mutatkozik meg komoly fizikai tünetekben, de szaporodási zavarokat idézhetnek elő.

Ha szeretnénk ezeket a negatív hatásokat elkerülni, akkor meg kell vizsgálnunk az etetett takarmányok táplálóanyag-tartalmát. Nem szabad csak szakirodalmi adatokra hagyatkoznunk, hiszen a termőterületek sokfélesége, a különböző mezőgazdasági eljárások és a rengeteg hibrid növény alkalmazása miatt már elég széles a skála táplálóanyag-tartalom tekintetében. Egyszerű laborvizsgálattal megállapíthatóak az etetett takarmányok táplálóanyag-szintjei, és ha már tudjuk, mi a kiinduló állapot, akkor egyedi, az állat igényeire szabott premixek alkalmazásával kihozhatjuk a legjobbat állományunk termeléséből. Apró változtatások, kis precíziós munka is olyan termelésemelkedést hozhat, ami hamar megtérülővé teszi a befektetett energiát.

Szentirmai Eszter

szaktanácsadó

Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft.

„A házunk megvásárlásakor új hivatást is kaptunk az otthonunk mellé!”

Borbély Csaba, somogy vármegyei viszonteladónk, 27 évvel ezelőtt nem gondolta, hogy az állattartó gazdálkodók életmódjához hasonló sors vár rá: azóta az otthona egyben a munkahelye lett és most új tervvel készül partnerei számára.

„1998-ban vásároltuk az üzletet, de eleinte nem így terveztük az életünket. Mindenesre egyáltalán nem bántuk meg!” – kezdett mesélni Borbély Csaba takarmányboltos vállalkozó, amikor felkértük az interjúra. Csaba „takarmányos” életútja szívet melengető fordulattal indult.

Az első kérdésünk egy interjú alkalmával mindig a kezdetekre és az indíttatásra vonatkozik, de ezúttal váratlan választ kapunk, ha jól sejtem...

Számunkra is meglepő felismerés volt 27 évvel ezelőtt, hogy amikor megvásároltuk a lakóházunkat Marcaliban, akkor egy jól működő takarmányboltot is vásároltunk magunknak az otthonunk mellé. Az eladó, Józsi bácsi annak idején felhívta a figyelmünket rá, hogy hiba lenne megszüntetni a lakóházban működő boltot. Ez rövidesen be is igazolódott, olyannyira, hogy azóta is családunk megélhetését jelenti. Józsi bácsi egyébként máig takarmányforgalmazással és -kereskedelemmel foglalkozik, így ő is megmaradt a szakterületénél.

Borbély Csaba

Ön korábban mivel foglalkozott? Nagy váltást jelentett a takarmánykereskedelem?

Korábban a malomiparban dolgoztam raktárosként, így egy részről teljesen új szakterületbe csöppentem, másrészt viszont remekül tudtam hasznosítani a gabonafélék tárolásával és raktározásával, valamint a kereskedelemmel kapcsolatos tapasztalataimat.

27 év hosszú idő, hogyan alakult az üzleti profil és a termékpaletta?

A termékkínálat a kezdetektől – ahogyan megörököltük – a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. termékpalettáját képviseli és azért nem változtattam ezen, mert úgy látom, hogy ez a vásárlóim számára komplex, minden igényt kielégítő kínálatot jelent. Az üzleti modellünk sem változott mostanáig, ugyanis az esetek többségében kiskereskedőket, háztáji állattartókat szolgálunk ki, akik a boltban személyesen vásárolnak, vagy előre egyeztetett időpontban házhoz szállítjuk számukra a megrendelt termékeket. Húzóágazataink a baromfi és a sertés. Az évek során egyre többen fordulnak hozzánk tanácsért és időközben mi is igyekeztünk elmélyíteni a tudásunkat. Nagy biztonságot jelent számomra, hogy ha valamit nem tudok, akkor bizalommal fordulhatok a Bonafarm-Bábolna Takarmány Kft. szakembereihez.

A kereslet sajnos sokat változott 27 év alatt. A háztáji haszonállattartás visszaszorulásával lettek olyan termékek, amiket már nem tartunk. Mindezek mellett a kutya- és macskaeledelek iránt megnőtt az igény és ezekre egyre nagyobb a kereslet. El kell fogadnunk a folyamatos változást és alkalmazkodnunk kell az igényekhez, ettől is izgalmas ez a szakma.

Mérföldkő volt az életünkben a COVID-járvány időszaka, amely szerencsére nem tette tönkre az üzletünket, de a

vásárlói igényeket ismét átformálta. Mi is igyekeztünk mindent megtenni a vevőink biztonsága érdekében a higiéniai intézkedések magas szintű betartásával és rugalmas házhozszállítással.

Most a 2025-ös év talán még váratlanabb fordulatokat hozott. Idén nagyon meglepődtem azon, hogy rövid idő alatt ilyen sokféle fertőző betegség jutott be Magyarországra és ezáltal szinte minden gazdasági haszonállatfaj ágazata kiszolgáltatottá vált. Kollégáimmal életkortól függetlenül egyetértünk abban, hogy ilyen évet még soha nem éltünk meg. A madárinfluenzázt időről időre „megszoktuk” és ismertük, úgy érzem, hogy tudtuk kezelni takarmányos oldalról. Azonban ez a sokféle fertőző betegség hatalmas károkat okozott a takarmánygyártók és a vásárlóink számára egyaránt. Ezek hatása pedig akkor is érinti a kiskereskedőket, ha közvetlenül nem is vagyunk érintettek. Ugyanis mi sosem értékesítettünk nagyüzemek számára, mindezek ellenére érzelmi és gazdasági szempontból is erősen megérettük a probléma súlyát.

A hektikus gazdasági környezetben való talpon maradás minden vállalkozás életében hatalmas kihívást jelent, különösen a kisvállalkozások számára. Mindezek tükrében hogyan tekint a jövő felé, milyen tervei vannak?

Főbb céljaim a meglévő ügyfélköröm kiszolgálása, megtartása és bővítése, illetve számomra új területre is be szeretnék lépni: egy webáruház elindítását tervezem, amely egyelőre előkészületi fázisban van, de bízom benne, hogy mihamarabb életre kelhet. Egy dologban azonban biztos vagyok: továbbra is a személyes emberi kapcsolatok maradnak számomra a legfontosabbak az üzleti életben és rendkívül büszke vagyok a vevőkörmre, akik túlnyomó részben a kezdetektől mellettünk állnak és kölcsönösen számíthatunk egymásra.

Forrás: Borbély Csaba